

WILMOTTE, Maurice, Waals filoloog, hoogleraar (Luik 11 juli 1861 - Brussel 9 juni 1942).

Studeerde in zijn geboortestad (Institut Saint-Jean, atheneum en universiteit). Hij volgde een jaar rechten en vier jaar wijsbegeerte en letteren en promoveerde in 1883. Met een beurs ging hij verder studeren in Parijs en in Duitsland (Berlijn, Halle en Bonn). Hij werd teruggeroepen naar de Ecole Normale des Humanités te Luik, waar hij in oktober 1885 belast werd met al het onderwijs in de Romaanse talen. In 1890 werd hij met zijn collega's overgeheveld naar de universiteit. In 1891 werd hij buitengewoon hoogleraar en van 1895 tot 1931 was hij gewoon hoogleraar aan de faculteit voor wijsbegeerte en letteren. Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog was hij naar Parijs uitgeweken, waar hij van 1915 tot '19 aan de Sorbonne doceerde.

Een groot deel van zijn tijd besteedde Maurice Wilmotte aan de verdediging van het Frans. Hij stichtte de Association internationale pour la culture et l'expression de la langue française en organiseerde congressen in Luik (1905), Aarlen (1909) en Gent (1913), samen met groeperingen van vrienden van het Frans, die in vele steden actief waren. Om de betrekkingen tussen beide buurlanden te verbeteren stichtte hij middenin de Eerste Wereldoorlog het Comité d'Entente franco-belge, waarvan hij tot aan zijn dood secretaris-generaal bleef.

Ook de politiek trok hem een ogenblik aan. Van 1892 tot '95 was hij nauw betrokken bij de afscheiding van de Luikse progressieven en bij het verbond met de jonge arbeiderspartij, maar de verkiezings sfeer deed hem een afkeer krijgen en hij begon er niet meer aan.

Als journalist debuteerde hij in zijn studententijd in de Journal de Liège. Daarna werkte hij mee aan een aantal Franstalige bladen, w.o. het in 1907 door E. Jennissen opgerichte strijdblad Le Réveil Wallon. Hij was de laatste directeur van de oude Revue de Belgique en stichtte in 1921 de Revue Franco-Belge.

Wilmotte was een gevierd spreker, ook in het buitenland. Op het tweede Waals Congres, in 1906 te Brussel, sprak hij over het gewestelijk patriottisme in België. In de voordrachtenreeks van de Brusselse jonge balie, die in februari-april 1911 het vraagstuk van de Vlaamse hogeschool behandelde, trad ook Wilmotte op. Hij liet er zich als tegenstander kennen.

Toen in 1912 J. Destrée in de Revue de Belgique (augustus) zijn Lettre au Roi sur la séparation de la Wallonie et de la Flandre schreef, weigerde Wilmotte, directeur van het tijdschrift, het antwoord van H. Meert op de brief als bijdrage voor de Revue de Belgique op te nemen. Het verscheen toen (in het Frans) in het augustusnummer 1912 van De Vlaamsche Hoogeschool.

In de Revue de Belgique van 15 oktober 1913 schreef Wilmotte een scherp artikel : Un geste pour la Wallonie, waarin hij o.a. uitweidde over de Assemblée Wallonne, die men zeer ernstig moest

nemen. Omstreeks dezelfde tijd dreigde hij in de *Chronique* ook met bestuurlijke scheiding.

WERKEN: *Essais de dialectologie wallone*, in *Romania* (1888, p. 542); - *Le Mouvement Wallon*, in *La Vie contemporaine* (15 november 1893, p. 408-420); - *Le wallon, histoire et littérature* (1893); - *La Belgique morale et politique* (1830-1900) (1902); - *Les étages de la Nation belge*, in *Revue de Paris* (1905, p. 431); - *De l'utilité scientifique d'un dictionnaire du dialecte wallon et de la méthode qui doit présider à sa confection*, in *Annales de la Fédération archéologique et historique de Belgique* (1905, p. 49); - *Trois semeurs d'idées: de Gasparin, Emile de Laveleye, Emile Faguet* (1907); - *La culture française en Flandre, Le passé et le présent*, in *Bulletin de l'Académie Royale de Belgique, Classe des Lettres* (1908, p. 259); - *La littérature wallone au XIXe siècle*, in *Les Marches de l'Est* (1 oktober 1909, p. 405); - *Un double project de dictionnaire des patois romans et wallons*, in *Bulletin de l'Académie royale de Belgique, Classe des Lettres* (1905, p. 819); - *L'équation flamande = belge* (1911); - *Le passé, le présent et l'avenir du théâtre national de langue française en Belgique*, in *Bulletin de l'académie de Belgique, Classe des Lettres* (1912, p. 256); - *La Culture française et Belgique. Le passé littéraire. Les conflits linguistiques. La sensibilité wallonne. L'imagination flamande* (1912); - *Pourquoi il faut parler français?*, in *Cahiers Alsaciens* (januari 1912); - *Le prince de Ligne et la France*, in *Actes de l'Académie des Sciences, Belles-Lettres et Arts de Bordeaux* (1916, p. 5); - *Au service de la France*, in *Revue franco-belge* (1 oktober 1926); - *Vestiges de l'ancien français en wallon*, in *Etudes de dialectologie romane* (1932, p. 335-340); - *Nos dialectes et l'histoire* (1955).

LITERATUUR: *Etudes de philologie wallonne, réunies et publiées par ses amis et ses élèves à l'occasion de sa promotion à l'éméritat* (1932); - *L'Université de Liège de 1867 à 1935, Notices biographiques I Faculté de Philosophie et Lettres, Faculté de Droit* (1936, p. 469-474); - G. Charlier, Maurice Wilmotte (1861-1942), in *Revue belge de Philologie et d'Histoire* (1942, p. 692-701); - *Bulletin de l'Académie royale de langue et de littérature françaises* (1942, p. 81-86); - M.P. Herremans, *La Wallonie ses griefs, ses aspirations* (1951); - F. Schreurs, *Les Congrès de Rassemblement Wallon de 1890 à 1919* (1960); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, IV (1965); - R. de Nolf, *Federalisme in België als grondwettelijk vraagstuk* (1968). **RIGO DE NOLF**